



NOVA GORICA • Pred jutrišnjo in bližnjimi ponovitvami *Kralja Leara* v **SNG Nova Gorica**

Divji rejv ob koncu sveta

Ko se Shakespearov kralj Lear odloči razdeliti kraljestvo med tri hčere na temelju njihovega izkazovanja ljubezni, se začne propad - Leara, odnosov, morale, sveta, kakršnega s(m)o poznali. Lear, ki ga Ivica Buljan režira prvič in ga tudi ansambel **SNG Nova Gorica** uprizarja prvič, v upodobitvi Bineta Matoha prinaša ves proces propada: od dostojanstva in ponosa, do dvomov, skorajšnje izgube razuma ob spoznanju, da je slabo presodil, in bridkega konca, ki uvede aktualno svarilo minuto pred koncem sveta.

• MAJA PERTIČ GOMBAČ

Pohlep, želja po oblasti in popolna odsotnost vrednot na eni strani ter dostojanstvo, ljubeča naklonjenost, pogum, pripadnost in želja po resnici na drugi so nekateri glavni gradniki in motorji veličastne predstave *Kralj Lear* v prevodu **Milana Jesiha**. V režiji **Ivice Buljana**, mednarodno priznanega režiserja, pri nas najbolj znanega kot soustanovitelja Mini teatra, je zaživela sredi aprila na novogoriškem odru,

kamor se vrača še jutri ter od petka do nedelje.

Nehoteno samouničenje

Kralj Lear je izrazito ansambelska predstava, v kateri niti zgodbe prepričljivo tke trinajst igralk in igralcev, a nad vsemi kraljuje prav Lear, ki ga tako v mogočnih kakor najkrhkejših trenutkih izvrstno upodobi **Bine Matoh**, uekdanji prvak **SNG Nova Gorica**, ki je že dobrih deset let v pokoju, a je pogumno vabilo v

njem prebudilo moč za pogumno odločitev. In še sreča - za občinstvo! Vladar se odloči (priznajmo si, tudi za današnji čas nenavadno) sestopiti s prestola in kraljestvo razdeliti med tri hčere, ki mu morajo v zameno izpovedati svojo ljubezen; po mnenju režiserja naj bi se s to odločitvijo Lear nezavedno zapisal samouničenju.

Hčerke - Goneril (kot najbolj pretkano in prismuknjeno, srhljivo brutalno jo upodobi **Medea Novak**), Regan (**Arna Hadžialjevič** v njej sprva združi navidezno razdvojenost, ki se v resnici izkaže zgolj za kuliso preračunljivosti) in Cordelia, edina, ki, kot jo ljubeče upodobi **Patrizia Jurinčič Finžgar**, srčno ljubi očeta, a tega noče sladko ubesedovati, temveč dokazuje z dotlejšnjimi dejanji - so svojevrstno ogledalo sveta, pri čemer si kraljestvo razdelita tisti, ki se zmoreda dobrikati očetu z ljubeznivimi, a ljubezni povsem izpraznjenimi besedami. V dokaz: ko obogatita, ne želita skrbeti zanj.

Sla po moči ubija

Lear ostane v družbi zvestega grofa Kenta (**Blaž Valič**) in norca (**Peter Harl**), bega, vprašuje svoja dejanja, se kesa ... Vzporedno spremljamo s pokvarjenostjo tlakovan vzpon Edmunda (nekdanji član ansambla **Nejc Cijan Garlatti** vanj vlije demonsko zlobo in privlačnost), nezakonskega otroka grofa Gloucesterja (**Gorazd Jakomini**), ki se z nizom prevar, laži in podtikanj odloči uničiti tako zakonitega grofovega naslednika Edgara (z več niansami razvoja lika ga tudi s kančkom dobrodošlega humorja natančno razdela **Jakob Šfiligoj** v svoji prvi vlogi kor redno zaposlen igralec), kakor kasneje "očeta" in še vse, ki so mu na poti do vse višjih ciljev sle po moči. Tu sta še vojvoda Albany (**Žiga Udrič**), mož hčerke Goneril, ki ima

velike pomisleke ob ženinem vedenju do očeta, s čimer si prisluži njen posmeh, saj najbi bila ta čustva znak šibkosti - zveni znano ob današnjem diskurzu - , in Vojvoda Cornwall (**Jure Kopusar**), ki svojo Regan podpira, s čimer si pa ne zagotovi njene zvestobe, saj je temačni Edmund magnet za obe sestri. Za svojo gospodarico Goneril novice prinaša in odnaša služabnik Oswald (**Andrej Zalesjak**), tri manjše vloge - Francoski kralj, Zdravnik, Vitez - pa odigra **Jernej Markelj** kot gost.

Divji rejv, slutnja upanja

Ker gre za produkcijo, v kateri imajo izjemno vlogo tudi scenografija, delo **Aleksandra Deniča**, kostumografija **Ane Savič Gecan** in glasba **Mitje Vrhovnika Smrekarja**, velja omeniti enega od ikoničnih trenutkov, ko akterji, ki so se domnevno znebili Leara, ob divji elektronski glasbi uprizorijo kaotični razvrat - svoje odigrata tudi oblikovanje svetlobe **Sonda 13** in zvoka **Jure Mavrič** -, rejv v pravem pomenu besede - nekje med divjanjem in lepoto izgube nadzora -, pri čemer je ta del tako dolg in bučen, da začne v gledalca pronicati nelagodje, ki je v popolnem nasprotju z domnevno zabavo.

Ikoničen je tudi konec. Vojna je izogibna, sploh ni nujna, a pohlep in želja po moči nista in privedeta do ... uničenja in analogije z današnjim časom. In vprašanja, ki vznikne v vsakem od nas - kaj sem jaz naredila, naredil, da bi bilo drugače? Ob video projekciji (delo **Tonija Soprana Meneglejte**) v končnih dramatičnih trenutkih pogube, a tudi nekakšnega upanja, ob obetu gradnje novega kraljestva, zaživi izkušnja teatra v svoji najboljši različici. Tisti, ki jo je nujno doživeti v živo, da bi nas živo spremljala tudi, ko pade zastor. •



V vlogi kralja Leara blesti Bine Matoh na fotografiji ob igralki Patrizii Jurinčič Finžgar, ki igra hčerko Cordelijo.